

Disset preguntes i respostes davant la consulta lingüística del conseller Rovira

A finals de gener, les famílies del País Valencià seran cridades a votar per determinar quina és la llengua base en què volen que els seus fills estudien. Són moltes les incògnites que hi ha al respecte. EL TEMPS vos ajuda a projectar un poc de llum per a una consulta que determinarà el futur del valencià.

Text **Violeta Tena** @violetatena

Com i quan votarem?

La data exacta no està concretada encara, però el conseller Rovira va anunciar el desembre passat a les Corts que la consulta està previst que tinga lloc a final de gener. Aquest any voten totes les famílies. És un vot per cada fill i curs. Si tinc un fill a primer i un a quart de primària, voto una volta per al fill que cursa primer i una altra per al fill que cursa quart.

El vot es farà telemàticament a través de la Secretaria Digital de la plataforma Itaca. Per a aquelles famílies que no disposen de mitjans digitals propis, les direccions dels centres hauran de disposar de mitjans per garantir la participació.

De la votació d'enguany només queda exclòs l'alumnat de quart de secundària, ja que el seu vot es farà en el moment de matricular-se a primer de batxillerat.

I què passa si hi ha famílies que no voten?

Totes les famílies estan convocades a la consulta. Ara bé, la participació no és obligatòria. L'esborrany de l'ordre que regula com es farà la consulta estableix que, a l'hora de determinar la llengua d'una aula, només computen els vots efectivament emesos. Aquells xiquets i xiquetes les famílies dels quals no han votat quedaran adscrits a la llengua que decidisca el centre, en funció dels vots efectivament emesos.

És segur que, amb aquesta llei, es garantirà la tria que fan les famílies?

No. Posem per cas: una escola amb una sola línia per nivell. En l'aula hi ha 23 alumnes. D'aquests 23, 10 voten castellà, 9 voten valencià i 4 s'hi abstenen. Aquesta aula queda adscrita a castellà. Per tant, votar una opció no garanteix, en absolut, que es respecte la tria feta per les famílies.

I si hi ha empat a vots per valencià i per castellà?

L'ordre que regula la consulta determina que en cas d'empat, la llengua serà la del predomini lingüístic al qual pertany el municipi.

I si el centre és de doble línia?

La cosa és complicada si, com passa als municipis grans, el centre és de doble línia. En aquest cas, la Conselleria estableix unes forquetes que deter-

minen el resultat. Així, posem per cas que en un nivell hi ha 50 alumnes. Està clar que si 25 trien una llengua i els altres 25 en trien una altra, una aula és en castellà i l'altra és en valencià. Ara bé, la possibilitat que això passe és remota i, d'ací, les forquetes que ha determinat la Conselleria.

Aleshores, si 38 alumnes trien una mateixa llengua —el que s'anomena en la llei *llengua base*— i 12 trien l'altra llengua, aquest nivell tindrà dues aules amb la mateixa llengua base. Però, si són més de 12 els que trien la llengua base, hi haurà una aula en aquesta llengua.

Dit d'una altra manera: si 37 xiquets trien valencià, però 13 trien castellà, hi haurà una aula en valencià i l'altra en castellà. I viceversa. Per tant, hi haurà famílies a qui no respectaran l'elecció feta en la consulta, ja que hi haurà 12 alumnes que, tot i haver triat valencià, hauran de ser adscrits al grup de castellà.

Què faig si he triat una llengua per al meu fill o filla, però la meua elecció no ha estat respectada?

La Conselleria diu en l'esborrany d'ordre que regula la consulta que "els centres, en virtut de la seua autonomia pedagògica i organitzativa, podran organitzar els recursos humans addicionals de què disposen en la seua plantilla per a desdoblegar determinades àrees i matèries, a fi de tendir al fet que tot l'alumnat puga cursar les seues ensenyances en la llengua base triada".

Ara bé, d'aquesta redacció es desprèn que la Conselleria no habilitarà recursos humans ni físics extraordinaris per donar cobertura a aquest treball afegit. Per tant, és poc realista pensar que es respectarà l'elecció de les famílies en aquestes circumstàncies.

En última instància, per a les famílies que no estiguen conformes, hi ha la possibilitat de demanar una millora de matrícula i canviar el xiquet o xiqueta a un centre que tinga vacants en la llengua triada.

Tots els experts coincideixen que, sense el baluard de l'escola, la llengua es juga, definitivament, el seu futur

La llei a grans trets

Es diferencia entre zones de predomini lingüístic castellà i zones de predomini lingüístic valencià.

	MÍNIM D'ANGLÈS	MÀXIM D'ANGLÈS
INFANTIL	Valencià: 10% Castellà: 80% Anglès: 10%	
PRIMÀRIA	Valencià: 12% Castellà: 73% Anglès: 15%	Valencià: 12% Castellà: 63% Anglès: 25%
SECUNDÀRIA	Valencià: 10% Castellà: 75% Anglès: 15%	Valencià: 10% Castellà: 65% Anglès: 25%

Zona de predomini lingüístic castellà

- * Castellà: Llengua vehicular
- * Valencià: sols en l'assignatura de Llengua. A sol·licitar l'exemple sense limitació temporal màxim de tres cursos escolars consecutius.
- * Anglès: en infantil serà el 10% i en primària i secundària variarà entre un 15 i un 25%

VALENCIÀ: 10%

Zona de predomini lingüístic valencià

La llei a grans trets

Es diferencia entre zones de predomini lingüístic castellà i zones de predomini lingüístic valencià.

	MÍNIM D'ANGLÈS	MÀXIM D'ANGLÈS
INFANTIL	Llengua 1: 65% Llengua 2: 25% Anglès: 10%	
PRIMER CICLE DE PRIMÀRIA	Llengua 1: 60% Llengua 2: 25% Anglès: 15%	Llengua 1: 50% Llengua 2: 25% Anglès: 25%
RESTA DE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA	Llengua 1: 52,5% Llengua 2: 32,5% Anglès: 15%	Llengua 1: 47,5% Llengua 2: 27,5% Anglès: 25%

- * Llengua base: llengua "elegida" (Llengua 1). Vehicula l'ínici a la lectoescriptura i les matemàtiques o el Coneixement del Medi.
- * L'altra llengua cooficial: No podrà baixar d'un 25% (Llengua 2)
- * Anglès: en infantil serà el 10% i en primària i secundària variarà entre un 15 i un 25%

La llei a grans trets

SIMULACIÓ CONSIDERANT UNA RATIO DE 25 ALUMNES PER AULA

Com s'organitzarà l'alumnat que no cap en la unitat amb la llengua elegida per la seua família?

	ALUMNES LLENGUA A	ALUMNES LLENGUA B	UNITATS LLENGUA A	UNITATS LLENGUA B
25 ALUMNES	13	12	1	0
50 ALUMNES	38	12	2	0
50 ALUMNES	25 a 37	13 a 24	1	1
75 ALUMNES	63	12	3	0
75 ALUMNES	38 a 63	12 a 37	2	1

Zona de predomini lingüístic valencià

els alumnes que han triat valencià pugen encabir-se en una aula. Per decidir els agraciats, la Conselleria aplica uns criteris que són semblants als que s'utilitzen a l'hora de determinar la matrícula. Són criteris força aleatoris, com ara tindre més germans en l'escola, ser família nombrosa, monoparental, ser una persona amb discapacitat...

Tinc una criatura de dos anys que l'any vinent inicia la seua etapa escolar. Quan voto?

Les famílies que estan en aquesta tessitura no voten ara. Ho faran quan matriculen les seues criatures per primera volta, al mes de maig. Per a moltes famílies, saber quina és la llengua base del centre és important a l'hora de fer l'elecció. Ara bé, amb l'actual llei Rovira voten a les palpentes, sense saber què voten la resta de les famílies i, per tant, sense saber quina serà la llengua base que finalment serà la més triada. Així doncs, es vulnera el dret de les famílies a conèixer el projecte lingüístic del centre on matricularan les seues criatures.

El meu fill inicia la secundària el pròxim curs. També voto quan faig la matrícula?

No. En aquest cas, les famílies de l'alumnat de sisè han de votar ja al mes de gener, com la resta de la comunitat educativa. Tots aquests vots, conjuntament amb els vots dels altres centres adscrits a un institut, es computen per determinar el nombre d'aules en cada llengua.

Però, aleshores, és la llei Rovira una tornada al sistema de línies que va estar vigent fins a l'entrada en vigor de la Llei de plurilingüisme aprovada pel Botànic?

Molta gent pensa que aquest sistema representa la tornada del model de línies, però no és així. En la línia en valencià, totes les assignatures s'impartien en valencià, amb l'excepció de l'assignatura de llengua castellana i anglès. En canvi, amb el model actual, a aquelles que trien valencià se'ls impartirà en aquesta llengua, en el millor dels casos, el 60% del temps lectiu fins a tercer de primària, i el 52,5% a partir de tercer de primària. Per tant, no és un model assimilable a les antigues línies.

I què passa amb l'anglès?

La llei Rovira estableix que el percentatge de temps lectiu en anglès el decidirà el consell escolar de cada centre una volta que s'haja fet la consulta per triar la llengua base. El percentatge variarà entre el 15% i el 25%.

QUADRES EXPLICATIU.

Com es distribuïran els temps lectius? I com funcionen les votacions? Aquests quadres procedents de Famílies pel Valencià vos ajuden a entendre-ho.

En la meua escola, de dues línies, he triat valencià, però m'han adscrit a l'aula en castellà. A altres companyes que van triar valencià sí que els han adscrit a l'aula en valencià. Per què? Com es decideix a qui es respecta la seua tria i a qui no?

Aquesta llei genera situacions de greuge entre companys i companyes. Pot passar que no tots

→ **Aquest model no m'agrada. Hi ha l'opció de boicotejar la consulta no anant a votar de forma massiva, és a dir, promovent l'abstenció?**

Al contrari del que passava amb la consulta sobre el canvi de jornada, en el cas de la consulta sobre la llengua base, la Conselleria no estableix en cap moment un mínim de participació per donar per vàlids els resultats. És a dir, té igual que vote el 10% de les famílies que el 95%. El resultat es considerarà vàlid, tant en un cas com en l'altre.

És el sistema d'elecció equiparable en les zones de domini lingüístic valencià i en les zones de domini lingüístic castellà?

No, a la zona de domini lingüístic valencià les famílies poden triar si volen que la llengua base siga el valencià o el castellà. En canvi, en la zona de domini lingüístic castellà, la llei estableix que la llengua base és el castellà. En tot cas, les famílies d'aquesta zona votaran en la consulta i, segons la llei, si hi ha "una demanda d'alumnat suficient per a constituir una unitat (...), l'administració educativa adoptarà les mesures oportunes per a satisfer aquesta demanda".

Segons el que marca la llei, en aquestes zones, en primària i secundària el temps lectiu en valencià serà d'entre el 10% i el 12%, és a dir, únicament l'assignatura de valencià.

Enguany voten totes les famílies. I a partir del curs vinent, què?

A partir de l'any pròxim, no caldrà que totes les famílies tornen a votar. Només les famílies que han d'accedir a educació infantil, educació secundària obligatòria i primer curs de batxillerat votaran per actualitzar la seua tria.

Es pot posicionar una escola obertament a favor d'una opció lingüística i fer campanya a favor d'una llengua o una altra?

EUROPA PRESS

Sí. La comunitat educativa, a través del consell escolar —on estan representats docents, equip directiu i famílies—, pot manifestar obertament la seua posició al respecte.

Pel que fa als equips directius, hi ha centres on els inspectors d'educació han advertit que no es poden promoure iniciatives sobre aquest tema. Això, però, és una interpretació restrictiva de la norma. Els equips directius dels centres poden promoure actes informatius, on es pot informar sobre els beneficis de l'ensenyament en valencià.

En tot cas, segons el Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament del País Valencià (STEPV), "no es pot assegurar al 100% que no es presenten queixes i denúncies d'algun tipus per convocar aquests actes". En tot cas, recorda aquest Sindicat, per al personal funcionari que convoque algun acte sobre els beneficis d'aprendre valencià, cal dir que, d'acord amb l'article 169 i següents de la Llei 4/2021 de la funció pública valenciana, no s'observa encaix entre la tipologia de faltes disciplinàries.

Té el model de la Llei de llibertat educativa l'aval de l'acadèmia?

No, al contrari. Ja al mes d'abril, la Universitat de València (UV) va qualificar la norma d'"innecessària, discriminatòria i recessiva". La Llei, segons la UV, "podria ser un colp de gràcia" contra el va-

En alguns centres, Inspecció Educativa ha prohibit la celebració de xerrades informatives sobre la consulta

L'ESCOLA BALUARD.

La normalització de la llengua a l'escola ha estat fonamental per millorar les competències lingüístiques de la població.

lencià i pot condemnar l'idioma "a un estat residual d'incert desenllaç".

Segons la UV, la norma impulsada per José Antonio Rovira parteix de la premissa errònia que el valencià és una llengua normalitzada que conviu harmònicament amb el castellà, quan, en realitat, està en una situació de minorització.

Entre els efectes negatius derivats de la Llei, segons la UV, hi ha "desincentivar l'aprenentatge dels neoparlants; establir una jerarquització dels centres educatius; ampliar l'hegemonia actual del castellà, devaluar els títols de coneixement del valencià; reforçar els prejudicis negatius cap al valencià, i agreujar un doble allunyament entre comunitats de parlants i entre territoris".

També l'Acadèmia Valenciana de la Llengua s'ha manifestat en contra de la Llei de llibertat educativa, en considerar que la Generalitat dimiteix de la seua obligació, arreglada en l'article 6 de l'Estatut, d'"atorgar especial protecció i respecte a la recuperació del valencià".

Per què la salut de la llengua se la juga a les escoles?

L'any 1983 es va aprovar la Llei d'ús i ensenyament en valencià (LUEV), la qual estava cridada a normalitzar el valencià després dels anys de persecució del franquisme. En la seua redacció originària, la llei aspirava a impactar en diferents camps de la vida, com ara l'economia, el comerç, la cultura... La realitat fou, tanmateix, que els successius governs no van desplegar una autèntica política de promoció lingüística, com sí que va passar en altres territoris. Així les coses, l'ensenyament ha esdevingut, en els darrers quaranta anys, el principal baluard de la normalització lingüística del País Valencià. Les successives enquestes sobre l'ús i el coneixement del valencià, que es fan periòdicament, així ho evidencien: en 30 anys, el nombre de persones que parlen sempre valencià a casa ha descendit en 24 punts. Dit d'una altra manera, l'any 1992, el 43,4% de les famílies parlaven exclusivament en valencià a casa. L'any 2021 el percentatge era del 19,5%.

En canvi, el nombre de persones que el saben escriure no ha parat de créixer, de resultes del procés d'escolarització. Tots els experts coincideixen que, sense el baluard de l'escola, la llengua es juga, definitivament, el seu futur. •

LA DANSA DE L'ATZAR

de FERRAN GARCIA-OLIVER
Premi Octubre Andròmina
de Narrativa *ex aequo* 2023

NOVETATS 3i4

Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a

Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual en

www.tresiquatre.cat

